

خبر

وعده پزشکیان برای بررسی تأثیر معدل در کنکور دانشگاه‌ها بعد از آغاز کار دولت جدید

بیگدلی در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «شرط تأثیر قطعی معدل به نفع طبقات برخوردار جامعه است و موجب محرومیت میلیون‌ها نفر از دانش‌آموزان طبقات پایین جامعه از ورود به دانشگاه می‌شود». رحمت‌الله بیگدلی، فعال سیاسی اصلاح‌طلب، در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «روز ۲۵ تیرماه صدها پیام از دانش‌آموزان سراسر کشور داشتم که به تأثیر قطعی معدل مصوب دولت مرحوم رئیسی در شورای عالی انقلاب فرهنگی معترض و حتی برخی تهدید به خودکشی کرده بودند! پیام آنان را با دکتر پزشکیان در میان گذاشتم و دکتر پزشکیان قول داد که بلافاصله پس از شروع کار خود، موضوع را در شورای عالی انقلاب فرهنگی مطرح و حل کند. شرط تأثیر قطعی معدل به نفع طبقات برخوردار جامعه است و موجب محرومیت میلیون‌ها نفر از دانش‌آموزان طبقات پایین جامعه از ورود به دانشگاه می‌شود».

هشدار ابطحی به ظریف

ابطحسی به گزارش ظریف درباره مراحل انتخاب کابینه مسعود پزشکیان واکنش نشان داد. محمدعلی ابطحی، فعال سیاسی اصلاح‌طلب، در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: خسته نباشید آقای ظریف، در طول این مدت برای نجات ایران تلاش اینارگرانه کردید. خطری که از بیخ گوش مردم رد شد، از خطری که از بیخ گوش ترامپ گذشت، خیلی مهم‌تر بود. مراقبت کنید وقتی نتایج کار کمیته‌ها اعلام شد، نگویند کوه موش زاید. خدا کمکتان کند.

یادداشت

ضرورت زدودن سوءمدیریت در دولت

در چنین وضعیتی چه بخواهیم و چه نخواهیم، با پدیده شوم «سوءمدیریت» به‌عنوان بزرگ‌ترین مانع توسعه رویه‌رو خواهیم شد و با گمارده‌شدن افراد کوچک بر مصدر کارهای بزرگ، بحران‌ها یکی پس از دیگری در جامعه رخ خواهد داد و مدیران ناکارآمد به‌راحتی یک مسئله ساده را به آسیب دشوار و مشکل را به تهدید خطرناک و تهدید را به یک بحران جدی تبدیل خواهند کرد که تبعات آن چیزی جز هدررفت منابع انسانی، مالی، مادی و فناوری در یک جامعه نخواهد بود.

باری، اگر نیت مقصد بر این باشد که مشکلات در عرصه‌های مختلف جامعه به‌طور جدی حل شود، اولاً باید شاهد انجام شایسته کارها در مدیریت کشور باشیم و ثانیاً کارهای شایسته را انجام دهیم. انجام‌دادن این دو مورد، فقط از طریق شایسته‌سالاری و به‌گزینی ممکن است و نیاز به شهامت، شجاعت و عدالت دارد و عزم و اراده مبارزه با رانت‌خواری مدیریتی و زدودن سوءمدیریت در یک کشور را می‌طلبد.

مالک مصدق، ترور نافرجام روز شنبه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق ایالات متحده و نامزد جمهوری‌خواه انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا، اگرچه این روزها به تیرتیک رسانه‌های جهان تبدیل شده است، اما با واکنش جدی و گسترده‌ای از سوی مقامات و چهره‌های سیاسی داخلی ایران از همه جریان‌های سیاسی مواجه نشد. هرچند این سکوت سیاسی تهران به دلیل نقش ترامپ در ترور سردار سلیمانی، اتخاذ سیاست فشار حداکثری او علیه ایران و مجموعه‌ای از دلایل و عوامل دیگر، از قبل قابل پیش‌بینی بود، اما به نظر می‌رسد این ترور نافرجام صفحه جدیدی از معادلات را در ایالات متحده آمریکا رقم خواهد زد که بی‌شک می‌تواند بر مناسبات سیاست خارجی آمریکا هم تأثیرات جدی داشته باشد؛ خاصه آنکه تقریباً قاطبه ناظران، تحلیلگران و رسانه‌ها معتقدند اکنون باید دونالد ترامپ را بیروز انتخابات ریاست‌جمهوری دانست. این ادعا دیگر از حدس و گمان گذشته و حتی کسی همچون دیمیتری مدوف، معاون رئیس شورای امنیت روسیه نیز روز دوشنبه در اظهارنظری، پیشاپیش دونالد ترامپ را بیروز قطعی انتخابات ریاست‌جمهوری آینده در ایالات متحده دانست و بیرو آن در شبکه اجتماعی ایکس با انتشار تصویری از ترامپ نوشت: «او تا زمانی که هدف ترور قرار نگیرد، به‌طور قطع برنده خواهد شد».

روشن است که ایدئال‌ترین گزینه برای پوتین و روسیه در انتخابات ریاست‌جمهوری ایالات متحده آمریکا، پیروزی مجدد دونالد ترامپ است؛ چراکه می‌تواند به جنگ اوکراین و باتلاقی که برای کرملین در این جنگ شکل گرفته است، پایان دهد. بنابراین آرزوی مسکو، رسیدن ترامپ به کاخ سفید است. در مقابل، وضعیت برای تهران کاملاً متفاوت است و به عقیده کارشناسان، تداوم دولت جوبایدن بهترین فرصت برای دولت اصلاح‌طلب پزشکیان خواهد بود که بتواند سیاست خارجی خود را بدون نگرانی از برنامه‌های رادیکال فردی مانند ترامپ بپیگیری کند. این نگاه در واکنش چهره‌های نزدیک به مسعود پزشکیان پس از ترور دونالد ترامپ کاملاً هویداست؛ کمالینکه محمدجواد آذری جهرمی، وزیر ارتباطات دولت دوازدهم، در واکنش به ترور نافرجام ترامپ در کانال تلگرامی خود نوشت: «تروریست‌کت‌وشلوارپوش، طعم ترور را چشید. امیدوارم این اقدام تروریستی روی او، به او آموخته باشد که ترویج تروریسم و دستور به انجام آن تا چه حد برای امنیت دنیا خطرناک است و در دوران مسئولیت احتمالی‌اش، تلاش واقعی برای پایان‌دادن به انواع تروریسم ازجمله تروریسم نظامی و اقتصادی را دنبال کند». عباس آخوندی، دیگر چهره نزدیک به پزشکیان نیز در واکنش به ترور ناموفق دونالد ترامپ در کانال تلگرامی خود نوشت: «ترور هرکس در هرجا، حتی اگر ترامپ باشد، محکوم است. لیکن باید به یاد آورد که همین آقا دستور ترور سردار سلیمانی را داد، باید بسیار متأسف بود که شخصی تا این حد منحنظ از نظر اخلاقی، کاندیدای ریاست‌جمهوری بزرگ‌ترین قدرت بشری است». اما در یک واکنش درخور توجه‌که از فردی همچون احمدی‌نژاد بعید نیست، وی بدون هیچ‌گونه اشاره‌ای به نقش ترامپ در ترور سردار سلیمانی و دیگر اقدامات و سیاست‌های ضدایرانی او، با یک زُست خاص و پس از ترور نافرجام دونالد ترامپ در شبکه اجتماعی ایکس با کلمات بازی کرد و نوشت: «ترور و تروریسم دولتی و غیردولتی، ازجمله زشت‌ترین اقدامات ضدانسانی است که وارثان از انعکاس عمق یلیدی آن نتوانند. بشریت اکنون در جای‌جای جهان، چه دردهای سنگینی که نمی‌کشد».

چرا تهران واکنش نشان نداد؟

مهدی ذاکریان در تحلیل چرایی سکوت و انفعال تهران در قبال ترور نافرجام دونالد ترامپ به «شرق» از وضعیت ناپایدار و غیرمشخص به‌دلیل اقتضانات خاص دوره گذاره سیاسی در ایران از دولت سیزدهم به دولت چهاردهم می‌گوید و بیرو آن یادآور می‌شود: «چون اکنون دولت مستقری وجود ندارد و پس از درگذشت ابراهیم

رئیسی یک دولت موقت سر کار است و هنوز مسعود پزشکیان هم کار خود را به‌عنوان رئیس‌جمهور به شکل رسمی آغاز نکرده، شاهد واکنش رسمی از جانب تهران نبودیم». از طرف دیگر، کارشناس ارشد مسائل آمریکا، «قرائت‌های ایدئولوژیک در سیاست خارجی ایران را دلیل دیگری می‌داند که موجب شده است تا تهران با انفعال سیاسی و دیپلماتیک، واکنش رسمی به ترور دونالد ترامپ نداشته باشد». علی‌رغم آنچه گفته شد، این استاد دانشگاه یادآور می‌شود: «هم محمد مخبر به‌عنوان سرپرست و هم مسعود پزشکیان به‌عنوان رئیس‌جمهور جدید ایران می‌توانستند با یک واکنش رسمی و محکوم‌کردن ترور، اساساً قرائت‌ها و استانداردهای دوگانه آمریکا و غرب در قبال ترور و تروریسم، به‌خصوص در مقابل ایران را پیش بکشند و هم‌زمان پالس مثبتی را هم ارسال کنند». ذاکریان با ارجاعی به پوییت محمود احمدی‌نژاد در مقام رئیس‌جمهور پیشین جمهوری اسلامی ایران، «آن را صرفاً یک واکنش برحسب مناسبات و منافع شخصی خود احمدی‌نژاد و فاقد ارزش تلقی می‌کند» که به گفته این استاد دانشگاه، «نشان می‌دهد چگونه افراد به‌راحتی می‌توانند در قبال برخی موضوعات مانند آمریکاستیزی یک چرخش ۱۸۰درجه‌ای داشته باشند و با اوره‌های ایدئولوژیک و ضدآمریکایی به یک همدردی پررنگ با ایالات متحده در ترور دونالد ترامپ برسند». البته مفسر ارشد حوزه سیاست خارجی با یادآوری نقش دونالد ترامپ در ترور سردار سلیمانی و اتخاذ سیاست‌های ضدایرانی او در دوران ریاست‌جمهوری‌اش تصریح می‌کند: «نشان‌دادن واکنش به ترور ترامپ لزوماً به معنای تایید یا تطهیر او در اقدامات تروریستی و سیاست‌های ضدایرانی نیست، بلکه می‌تواند یک واکنش هوشمندانه از سوی جمهوری اسلامی ایران باشد تا ضمن محکوم‌کردن هرگونه تروریسم، به‌خوبی سیاست‌های ایران را در مقابل تروریسم روشن کند و تاییدی بر این باشد که برخلاف غرب، جمهوری اسلامی ایران قائل به تروریسم خوب و بد نیست». بیرو آنچه گفته شد، سعیدوحید کریمی نیز همسو با ارزیابی مهدی ذاکریان، در گفت‌وگو با «شرق» باور دارد: «می‌توان از دل هر بحرانی، حتی ترور نافرجام دونالد ترامپ، منفععی را برای کشور ایجاد کرد». در نتیجه به‌گفته او «تهران می‌بایست پس از ترور یک واکنش رسمی از خود بروز می‌داد»؛ چراکه دیپلمات پیشین کشورمان در نیویورک به این نکته اشاره می‌کند که «جهان کنونی از یک دهکده جهانی عبور کرده است و به یک خانه ویلایی فراخ تبدیل شده است. بنابراین کوچک‌ترین واکنش یا عدم‌واکنش می‌تواند تبعات خاص خود را به دنبال داشته باشد و جا داشت این محکومیت صورت می‌گرفت». البته سفیر پیشین ایران در نامیبیا، تحلیل خود را دال بر تطهیر دونالد ترامپ از ترور سردار سلیمانی و دیگر سیاست‌های ضدایرانی نمی‌داند و بیرو آن تصریح می‌کند: «ایران کافی بود در یک جمله کلی، صرفاً ترور را محکوم می‌کرد و همین محکوم‌کردن ترور از سوی جمهوری اسلامی ایران در واقعیت محکوم‌کردن خود اقدامات تروریستی دونالد ترامپ علیه جمهوری اسلامی ایران و همچنین سیاست‌های دوگانه غرب در قبال ترور و تروریسم هم محسوب می‌شود».

از پس تا ونس

در کنار ترور نافرجام دونالد ترامپ، اتفاق مهم دیگری نیز روز دوشنبه روی داد و دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق آمریکا، در کنوانسیون ملی جمهوری خواهان (RNC) در شهر میلواکی در ایالت ویسکانسین، نامزد رسمی حزب جمهوری خواه در انتخابات ۲۰۲۴ شد و به این ترتیب ترامپ که با ترور شنبه در یک‌قدمی کاخ سفید قرار دارد، اکنون مورد حمایت رسمی جمهوری‌خواهان هم قرار گرفته است. این علاوه بر آن است که همان روز (دوشنبه)،

شرق

«شرق» سناریوهای پیش‌روی روابط تهران – واشنگتن در سایه انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا را بعد از ترور نافرجام دونالد ترامپ بررسی می‌کند

سایه ترور بر آینده دیپلماسی آمریکایی

دونالد ترامپ معاون اول خود را هم انتخاب کرد. جی‌دی ونس، سناتور جمهوری‌خواه اوهایو و از مخالفان سرسخت پیشین ترامپ، دوشنبه به‌عنوان معاون اول او معرفی شد. دونالد ترامپ با انتشار متنی در شبکه اجتماعی «تروث» سناتور جی‌دی ونس را به‌عنوان گزینه خود برای معاونت ریاست‌جمهوری معرفی کرد. در این بین نکته حائز اهمیت ناظر بر دیدگاه‌های رادیکال ونس در قبال تهران است. هرچند ونس قائل به قرائت‌های جنگ‌طلبانه فردی مانند جان بولتون در مقابل ایران نیست، با این وجود معاون اول ترامپ باور دارد که «اگر ایران به آمریکا حمله کند، باید پاسخ بدهیم، اما حمله به سرزمین اصلی ایران یک اشتباه بزرگ است». ونس، ضمن انتقادات جدی به تلاش‌های دیپلماتیک دولت جو بایدن برای ادامه گفت‌وگوهای چراغ‌خاموش با تهران، از حامیان جدی خروج ترامپ از برجام محسوب می‌شود و مذاکره بر سر توافق هسته‌ای با ایران را در تضاد با منافع آمریکایی‌ها می‌داند. مهدی ذاکریان درخصوص آینده مذاکرات و سیاست خارجی دولت پزشکیان پس از پیروزی احتمالی دونالد ترامپ، یک ارزیابی مثبت را مطرح کرده و برخلاف برخی تحلیل‌ها باور دارد «اتفاقاً جمهوری اسلامی ایران مسیر آسان‌تری را برای مذاکره با جمهوری‌خواهان و شخصی مانند دونالد ترامپ پیش‌رو دارد تا گفت‌وگو با دموکرات‌ها و فردی مانند جو بایدن». چراکه تحلیلگر ارشد مسائل آمریکا یادآور می‌شود: «در سپهر سیاسی و دیپلماتیک دموکرات‌ها مسائل دیگری مانند حقوق بشر، تروریسم و مسائلی از این دست، یک قرائت ایدئولوژیک پیدا کرده است و می‌تواند مسیر مذاکرات تهران–واشنگتن در دولت پزشکیان پس از احتمال پیروزی جو بایدن را پیچیده‌تر کند». اما از منظر ذاکریان «اگر دونالد ترامپ به پیروزی برسد، وی صرفاً به مسائل دیپلماتیک و تجاری می‌نگرد و در این بین کافی است مذاکرات آتی با آمریکا و توافقی احتمالی دربردارنده منافع اقتصادی هم برای آمریکایی‌ها باشد و در این صورت، هم به آسانی مذاکرات با دونالد ترامپ پیش خواهد رفت و هم تضمینی بر این خواهد بود که خروج از توافق احتمالی مانند خروج از برجام شکل نگیرد». سعیدوحید کریمی نیز در قبال آینده روابط و مذاکرات احتمالی بین دولت پزشکیان با دولت دونالد ترامپ در صورت پیروزی او، این باور را دارد که «کار با جمهوری‌خوان و دولت دونالد ترامپ به‌مراتب ساده‌تر و آسان‌تر از دموکرات‌ها و فردی مانند جو بایدن است». از نظر او «ترامپ جنون تجارت دارد، اما جنون سلطه‌گری ندارد». بنابراین این دیپلمات ارشد کشورمان یادآور می‌شود: «با تجربه‌گرفتن از روند مذاکرات دولت روحانی و همچنین دولت رئیسی باید در مذاکرات احتمالی با دونالد ترامپ، مناسبات اقتصادی با آمریکا مدنظر قرار گیرد». از این‌رو دیپلمات اسبق ایران در لندن و نیویورک تأکید دارد: «باید به‌جای تهدید دانستن پیروزی دونالد ترامپ و معاون اولی جی‌دی ونس، از این اتفاق به‌عنوان یک فرصت استفاده کرد». بااین‌حال، عضو ارشد گروه اروپا–آمریکای دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه در ادامه گپ‌وگفتش با «شرق» به نکته مهمی اشاره می‌کند و می‌گوید: «اگرچه پیروزی دونالد ترامپ می‌تواند ایدئال‌ترین سناریو برای پوتین به‌منظور پایان جنگ اوکراین باشد و هم‌زمان تهران مسیر ساده‌تری را با جمهوری‌خواهان و فردی مانند ترامپ برای مذاکرات هسته‌ای خواهد داشت، اما شاید ایران، قربانی مناسبات پشت پرده پوتین و ترامپ شود». با چنین قرائتی، کریمی در یک گزاره خوش‌بینانه و برای قربانی‌نشدن ایران در بازی دو ابرقدرت (روسیه و آمریکا) این خواست و انتظار را هم مطرح می‌کند: «دولت پزشکیان باید از روابط حسنه تهران با پوتین برای تسهیل مسیر مذاکرات با دونالد ترامپ استفاده کند».